

Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 w Elblągu

**Szkolne procedury postępowania
oraz strategię działań wychowawczych,
zapobiegawczych
i interwencyjnych
w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1
w Elblągu**

**WYBRANE PROCEDURY PRZEZNACZONE DO PUBLIKACJI
NA STRONIE INTERNETOWEJ**

Opracowano na podstawie publikacji *„Szkolne procedury postępowania nauczycieli (pracowników szkoły) i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją”*, współfinansowanej ze środków UE w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” Comenius akcja Partnerskie Pro Regio

Elbląg, 2017

I. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły powinien niezwłocznie przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.
3. Wychowawca wzywa niezwłocznie do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przeprowadza z nimi rozmowę w obecności ucznia. W przypadku potwierdzenia uzyskanych informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować rodzicom konsultacje dziecka w specjalistycznej placówce lub zlecić udział w zajęciach o charakterze terapeutycznym. Zostaje sporządzona stosowna dokumentacja ze spotkania (przechowywana u pedagoga szkolnego oraz wychowawcy).
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy z kadrą pedagogiczną lub nie reagują na wezwania do stawiennictwa się w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o wymienionych wyżej przejawach demoralizacji nieletniego, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie formy oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji sądu rodzinnego lub policji.

II. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wychowawca zawiadamia o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, jeżeli zezwala na to jego stan zdrowia.
4. Wychowawca/pedagog szkolny/dyrektor szkoły (minimum 2 pracowników) przeprowadzają rozmowę z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości) w celu uzyskania informacji odnośnie wypitego alkoholu lub zażytego środka, sposobu jego pozyskania i źródła pochodzenia. Ustalają miejsce spożycia oraz współuczestników zdarzenia.
5. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ucznia wzywa się pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej
6. W przypadku odmowy przyjazdu do rodziców/opiekunów prawnych, o pozostaniu ucznia w szkole, przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia, bądź też przekazania go funkcjonariuszom policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia.
7. W przypadku ucznia będącego pod wpływem alkoholu- jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają przyjazdu, a uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych-szkoła zawiadamia jednostkę policji
8. Pedagog sporządza stosowną dokumentację dotyczącą okoliczności zdarzenia.
9. Niezwłocznie po zaistniałym zdarzeniu wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi w obecności ucznia i pedagoga, zobowiązując ucznia do zaniechania negatywnego zachowania oraz podjęcia ewentualnych działań terapeutycznych. Pedagog przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym informację o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy pedagogiczno-psychologicznej dotyczącej uzależnień.
10. Dyrektor kieruje sprawę do sądu rodzinnego.

III. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia.

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować o tym wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
2. W przypadku małoletniego ucznia wychowawca/pedagog szkolny (w obecności innego pracownika szkoły) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy/e—papierosa, dobrowolnie pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać tej czynności—jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
3. W przypadku małoletniego ucznia wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza papierosy/e-papierosa, a następnie przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym za pokwitowaniem.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko, jednocześnie zobowiązując ich do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania oraz informuje o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic/opiekun prawny ucznia.
6. W przypadku stwierdzenia demoralizacji związanej z paleniem tytoniu przez małoletniego ucznia na terenie szkoły, dyrektor placówki podejmuje działania wynikające z wewnętrznych przepisów szkoły oraz odpowiednich przepisów prawa.

VI. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

1. Nauczyciel, który uzyska informację o dewastacji lub stwierdzi dewastację mienia przez ucznia ustala okoliczności zdarzenia na podstawie rozmowy z osobą informującą o zaistniałym fakcie bądź własnego oglądu sytuacji w miejscu zaistnienia szkody.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców nauczyciel przeprowadza rozmowę ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia.
3. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły, sporządza dokumentację ze zdarzenia.
4. W przypadku niebudzącego wątpliwości ustalenia sprawcy szkody wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa do szkoły jego rodziców/opiekunów prawnych.
5. Dyrektor wszczyna procedury prawne mające na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec pełnoletniego ucznia bądź rodziców/opiekunów prawnych sprawców.

VII. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

1. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu wychowawcę klasy/pedagoga szkolnego.
2. Nauczyciel, na którego lekcji miała miejsce kradzież, we współpracy z pedagogiem szkolnym ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez ucznia (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
3. Wychowawca zobowiązany jest poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
4. W przypadku małoletniego ucznia wychowawca wzywa rodziców/opiekunów prawnych sprawcy.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców (małoletni uczeń), z której sporządza notatkę pełnoletniego ucznia.
6. Uczeń lub rodzic/opiekun prawny zostaje zobowiązany do pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu.
7. Jeżeli zdarzenie dotyczy małoletniego ucznia, dyrektor szkoły o zaistniałym fakcie powiadamia sąd rodzinny.
8. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców/opiekunów prawnych, wychowawca powiadamia policję.

IX. Procedura postępowania wobec ucznia-ofiary czynu karalnego.

1. Nauczyciel będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie pomocy medycznej w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego i rodziców ucznia.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję.
4. Pedagog szkolny sporządza stosowną dokumentację dotyczącą okoliczności zdarzenia.

X. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przejawów przemocy i agresji wśród uczniów.

W szkole można zaobserwować różne formy przemocy i agresji młodzieży:

- przemoc fizyczna,
  - przemoc słowna,
  - przemoc psychiczna.
1. Nauczyciel powinien zareagować natychmiast, gdy obserwuje lub wie (domyśla się) o wystąpieniu sytuacji przemocy.
  2. Nauczyciel zobowiązany jest do udzielenia pomocy i wsparcia ofiary zdarzenia.
  3. Nauczyciel (w przypadku zatrzymania sprawców) powinien powiadomić o zaistniałym fakcie wychowawcę, który zobligowany jest do przeprowadzenia rozmowy z uczniem. Wskazane jest, aby rozmowa odbywała się w obecności pedagoga.
  4. W przypadku małoletniego ucznia wychowawca powinien powiadomić rodziców/opiekunów prawnych-telefonicznie lub wezwać do szkoły w zależności od zaistniałych okoliczności i dalszych rokowań dotyczących sprawy oraz sporządzić niezbędną dokumentację ze zdarzenia.
  5. Wychowawca zobligowany jest powiadomić ucznia i jego rodziców/opiekunów o konsekwencjach prawnych i procedurach uruchamianych w sytuacji powtarzania się aktów agresji lub przemocy.
  6. Wychowawca podejmuje działania wychowawcze, omawia zaistniałą sytuację z jej uczestnikami (czynnymi i biernymi), okoliczności sytuacji, przyczyny i skutki, jakie pociąga za sobą dane zachowanie. Wychowawca powinien poprowadzić rozmowę tak, aby uczniowie doszli do konstruktywnych wniosków. Wspólna rozmowa w szkole powinna odbyć się niezwłocznie.

XI. Postępowanie w sytuacji naruszenia godności lub nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność/nietykalność osobistą nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły, który powziął takie podejrzenie, zgłasza powyższy fakt dyrektorowi szkoły.
2. W przypadku małoletniego ucznia, wychowawca powiadamia telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji.
3. Z zaistniałego zdarzenia sporządzona zostaje notatka przez rodziców/ opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji.
4. W każdej sytuacji poszkodowany nauczyciel/pracownik szkoły ma prawo złożyć zawiadomienie na policji lub powiadomić sąd.

XIII. Procedura postępowania w razie wypadku w szkole.

1. Nauczyciel/pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną i w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Nauczyciel przerywa zajęcia wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów.
3. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym fakcie wychowawcę oraz dyrektora szkoły.
4. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia.
5. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznego inspektora pracy oraz inne odpowiednie instytucje w zależności od rodzaju zdarzenia.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia policję, prokuratora i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie inspektora sanitarnego.
8. Dyrektor szkoły zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczanie osób niepowołanych.
9. Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy i sporządza dokumentację, w tym protokół powypadkowy.
10. W razie konieczności dyrektor szkoły powołuje zespół interdyscyplinarny.

XIV. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.

1. Nauczyciel udziela uczniowi ustnego upomnienia.
2. W przypadku braku zmiany zachowania ucznia nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy o zaistniałej sytuacji. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem w obecności nauczyciela. Ustalone zostają środki zaradcze mające na celu poprawę zachowania ucznia.
3. W przypadku braku zmiany zachowania ze strony ucznia, wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku braku reakcji rodziców/opiekunów prawnych na interwencję wychowawcy o fakcie zostaje powiadomiony dyrektor szkoły oraz pedagog szkolny. Rodzice/opiekunowie prawni zostają wezwani do szkoły w celu przeprowadzenia rozmowy interwencyjnej. W razie potrzeby zostają ustalone systematyczne spotkania z pedagogiem szkolnym mające na celu poprawę zachowania ucznia.
5. Nauczyciel ma obowiązek zareagować, zgodnie z regulaminem szkoły, a w przypadku gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.

XV. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczania szkoły przez ucznia w czasie zajęć lekcyjnych.

1. Nauczyciel, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca/pedagog szkolny powiadamia telefonicznie lub wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych i przeprowadza z nimi rozmowę w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów, a rodziców/opiekunów prawnych do kontrolowania frekwencji dziecka, ustala strategię postępowania z uczniem. Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza także rozmowę motywującą z uczniem i podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego.
3. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie formy oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

XVIII. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia wulgarnego słownictwa.

1. Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.
2. Sam bądź z pomocą pedagoga przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.
3. Wpisuje uwagę w dzienniku.
4. Powiadamia wychowawcę klasy.
5. Wychowawca klasy podejmuje odpowiednie kroki zawarte w regulaminie szkoły.

XIX. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami/opiekunami. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
3. W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz wychowawcą ustalają termin realizacji obowiązku szkolnego/nauki przez uczennicę.
4. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwość skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
5. Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole.
6. W przypadku uczennicy poniżej 15 roku życia, dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję.